

Line Skarsem Reitlo

Kjønnforskjeller i barne- og ungdomsidretten

NIF's aktivitetstall 2006-2012

Rapport 2013

Senter for idrettsforskning

Line Skarsem Reitlo

Kjønnsforskjeller i barne- og ungdomsidretten

- NIF`s aktivitetstall 2006-2012

NTNU Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

Trondheim, August 2013

 Samfunnsforskning AS Senter for idrettsforskning		<h1>Rapport</h1>	
Avdeling: Postadresse: NTNU Dragvoll 7491 Trondheim Besøksadresse: Dragvoll Alle 38, 7049 Tr.heim Telefon: 73 59 63 00 Telefaks: 73 59 66 24 E-post: kontakt@samfunn.ntnu.no www.samforsk.no Foretaksnr. NO 986 243 836		TITTEL: <h2>Kjønnsforskjeller i barne- og ungdomsidretten</h2> <h3>- NIF's aktivitetstall 2006-2012</h3>	
		FORFATTERE Line Skarsem Reitlo	
		OPPDRAKSGIVER Senter for idrettsforskning	
RAPPORT 2013	GRADERING Åpen		
ISBN		PROSJEKTNR. 2400	ANTALL SIDER OG BILAG 29
PRIS		PROSJEKTLEDER Jan Erik Ingebrigtsen	KVALITETSSIKRET / LAYOUT Nils Petter Aspvik
SAMMENDRAG I denne rapporten fokuseres det på ulikheter mellom jenter og gutters deltakelse i den organiserte idretten. Analysen bygger på tallene fra idrettslagenes rapportering til NIF ved årsskifte (idrettsregistreringen). Det er gjennomført analyser for idretten samlet, på fylkesnivå og for ulike idrettsgrener. Det er tatt utgangspunkt i utøvere i alderen 6-25 år. Funnene dokumenterer at det eksisterer ulikheter mellom jenter og gutters deltakelse på samtlige nivå. Analysen for idretten samlet viser at aktivitetsmønsteret til jenter og gutter er forholdsvis likt. Medlemsandelen er størst i aldersgruppen 6-12 år og synker betraktelig i løpet av ungdomsårene og inn i voksen alder. Relativt går aktivitetstallene noe sterkere ned med alderen blant jentene enn blant guttene. Videre viser det seg at det er flere aktive gutter enn jenter som deltar i samtlige aldersgrupper. Samme mønster finner man også på fylkesnivå. Det er flere aktive gutter enn jenter, og i samtlige fylker er frafallet sterkere blant jentene enn blant guttene. Jenter og gutter har noe ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren. I enkelte idretter er det flest gutter, i andre er det overtall av jenter. Endring i aktivitet med alderen er meget lik for jenter og gutter i de ti største idrettene blant 6-25 åringer, dette er derimot ikke tilfellet i samtlige idrettsgrener. Det er færre som deltar i den organiserte idretten i dag enn hva det var for seks år siden. Denne utviklingen varierer mellom de ulike fylkene og idrettsgrenene. Noen fylker og idretter har en økning i antall aktive, mens andre har en nedgang. Utviklingen er svært lik for jenter og gutter i både fylkene og idrettsgrenene. Funnene i denne rapporten dokumenterer at det eksisterer kjønnsforskjeller i den organiserte idretten. Studier som undersøker om jenter og gutter opplever idretten ulikt er dermed en relevant innfallsvinkel til videre forskning, da dette er en tydelig mangel på feltet.			
STIKKORD	NORSK	ENGELSK	
	Ungdomsidrett	Youth Sport	
	Barneidrett	Children Sport	
	Kjønn	Gender	

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
1. Innledning	3
2. Metode	5
3. Kjønnforskjeller nasjonalt	7
4. Kjønnforskjeller i idrettsgrener	9
4.1 Aldersvariasjoner	11
4.2 Utvikling 2006- 2012	14
5. Kjønnforskjeller i fylkene	17
5.1 Aldersvariasjoner	18
5.2 Utvikling 2006- 2012	20
6. Avslutning	23
Referanser	25
Vedlegg	27

Sammendrag

I denne rapporten fokuseres det på ulikheter mellom jenter og gutters deltakelse i den organiserte idretten. Analysen bygger på tallene fra idrettslagenes rapportering til NIF ved årsskifte (idrettsregistreringen).

Det er gjennomført analyser for idretten samlet, på fylkesnivå og for ulike idrettsgrener. Det er tatt utgangspunkt i utøvere i alderen 6-25 år. Funnene dokumenterer at det eksisterer ulikheter mellom jenter og gutters deltakelse på samtlige nivå.

Analysen for idretten samlet viser at aktivitetsmønsteret til jenter og gutter er forholdsvis likt. Medlemsandelen er størst i aldersgruppen 6-12 år og synker betraktelig i løpet av ungdomsårene, og inn i voksen alder. Relativt går aktivitetstallene noe sterkere ned med alderen blant jentene enn blant guttene. Det er flere aktive gutter enn jenter som deltar i samtlige aldersgrupper. Samme mønster finner man også på fylkesnivå. Det er flere aktive gutter enn jenter, og i samtlige fylker er frafallet sterkere blant jentene enn blant guttene.

Jenter og gutter har noe ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren. I enkelte idretter er det flest gutter, i andre er det overtall av jenter. Endring i aktivitet med alderen er meget lik for jenter og gutter i de ti største idrettene blant 6-25 åringer, dette er derimot ikke tilfellet i samtlige idrettsgrener.

Det er færre som deltar i den organiserte idretten i dag enn hva det var for seks år siden. Denne utviklingen varierer mellom de ulike fylkene og idrettsgrenene. Noen fylker og idretter har en økning i antall aktive, mens andre har en nedgang. Utviklingen er svært lik for jenter og gutter i både fylkene og idrettsgrenene.

Funnene i denne rapporten dokumenterer at det eksisterer kjønnsforskjeller i den organiserte idretten. Studier som undersøker om jenter og gutter opplever idretten ulikt er dermed en relevant innfallsvinkel til videre forskning, da dette er en tydelig mangel på feltet.

1. Innledning

Fysisk aktivitet er en av de vanligste fritidsaktivitetene i den norske befolkningen. For barn og ungdom er den organiserte idretten en svært viktig arena for fysisk aktivitet, noe som gjenspeiles ved at de fleste barn deltar i organisert idrett i løpet av oppveksten. Det er derimot mange som velger å avslutte sin deltakelse i løpet av barne- eller ungdomsårene.

Norges idrettsforbund anser ungdoms frafall i norsk idrett som en av idrettens største utfordringer. De arbeider derfor kontinuerlig med å få flere ungdommer til å være aktive i idretten lengst mulig (NIF, 2011).

Nye funn viser at det eksisterer ulikheter mellom kjønnene når det kommer til frafall, aktivitetstallene går noe sterkere ned med alderen blant jentene enn guttene (Ingebrigtsen, 2012). Dette kan være et tegn på at jenter og gutter opplever idretten ulikt. Studier av hvordan ungdom opplever idretten er derimot i all hovedsak gjennomført på både jenter og gutter. Eventuelle kjønnsforskjeller vies sjelden oppmerksomhet og kan dermed anses som manglende kunnskap på feltet.

I denne rapporten er det gjennomført analyser for å undersøke om det eksisterer ulikheter mellom jenter og gutters deltakelse i den organiserte idretten. Datamaterialet som benyttes er aktivitetstallene i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. Det presenteres analyser for idretten samlet, de ulike fylkene (kretsene) og for ulike idrettsgrener. Det vil også bli analysert aldersvariasjoner for å få et tydelig bilde på frafallet, samt utviklingen de siste seks årene.

Norges idrettsforbund består av mer enn 50 idrettsgrener. For å gjøre presentasjonen mest mulig oversiktlig er analysen for idrettsgrenene begrenset til de ti største idrettene blant 6-25 åringene. Rapporten inneholder et vedlegg som viser oversikt over de resterende idrettene, fordelt på jenter og gutter og andelen aktive i tre aldersgrupper.

2. Metode

Analysen i denne rapporten bygger på tallene fra idrettslagenes rapportering til NIF ved årsskifte (idrettsregistreringen). Dette inkluderer informasjon fra omtrent alle aktive idrettslag i Norge. Med et så stort utvalg er generalisering mulig.

Idrettsregistreringen er per dags dato delt inn i fem aldersgrupper, hvorav det i denne rapporten tas utgangspunkt i de tre midterste; 6-12 år, 13-19 år og 20- 25 år. I løpet av disse årene skjer det store endringer i deltakernes idrettsdeltakelse. Det er interessant å se hvordan endringene påvirker utøvernes idrettsdeltakelse etter hvert som de blir eldre.

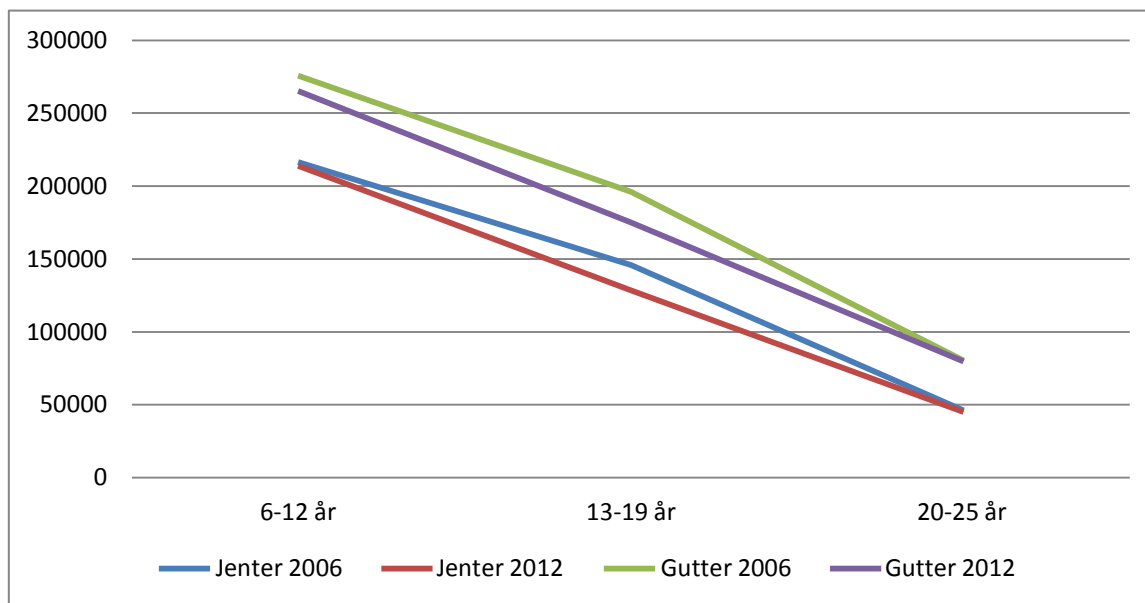
I denne rapporten er det i stor grad benyttet relative tall. Årsaken til dette er at antall aktive varierer mellom jenter og gutter, samt i ulike fylker og idretter. Ved å benytte relative tall legges det større grunnlag for å sammenligne på tvers av både kjønn, fylker og ulike idretter.

Datagrunnlaget byr på flere analytiske utfordringer. Eksempelvis er idrettstilbudet innad i de tre aldersgruppene ulikt. Aktivitetstallene gir ikke nyanser innenfor de ulike aldersgruppene, man kan dermed ikke analysere hva som eksempelvis skjer fra barna er 6 år til de blir 12 år. Videre er det en utfordring at aktivitetstallene ikke gir informasjon om innholdet i idrettsdeltakelsen, alle aktive har samme betydning uavhengig av hvor ofte de har vært med på trening. Man får heller ikke informasjon om type trening og intensiteten på treningene.

Det er en mulighet for at enkelte idrettslag ikke registrerer sin aktivitet, noe som fører til underrapportering. Videre er det mulig utøvere slutter i løpet av året registreringen finner sted. Disse utøverne kan bli rapportert som aktiv ved årsskiftet, noe som fører til overrapportering. Statistisk vil problemer knyttet til over- eller underrapportering øke jo mindre utvalget er.

3. Kjønnforskjeller nasjonalt

I mange år var det en økning i antall aktive i idrettsforbundet. Denne økningen ser imidlertid ut til å ha flatet ut. Figur 1 nedenfor viser at det har vært en liten nedgang i aktivitetstallene fra 2006 til 2012. Dette er tilfellet blant både jenter og gutter i samtlige aldersgrupper.

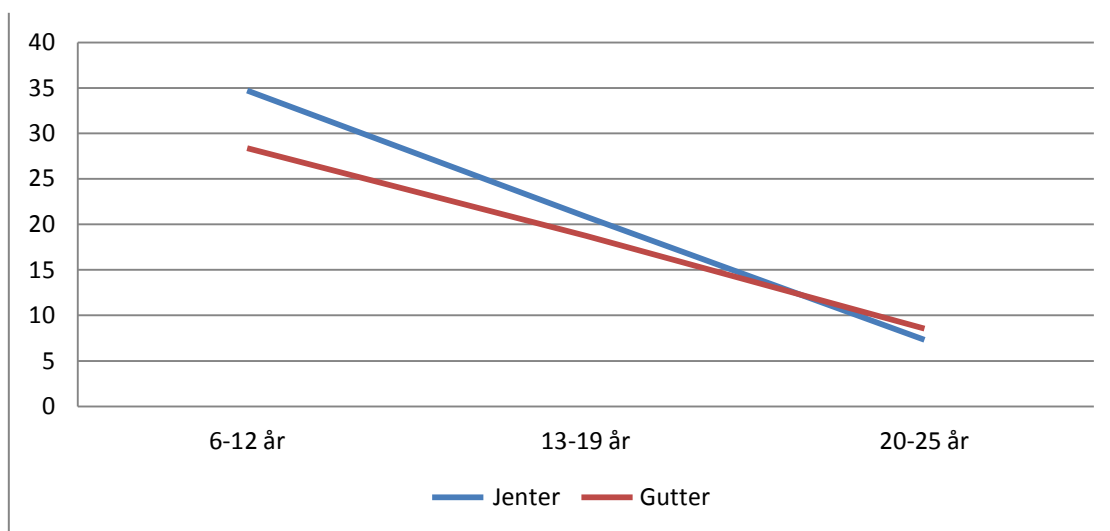
Figur 1: Aktivitetstall i norske idrettslag. Tall pr.1.1.2007 og 1.1.2013.

Figuren viser at det er få variasjoner i aktivitetstallene fra 2006 til 2012.

Medlemsandelen er størst i aldersgruppen 6- 12 år og synker betraktelig i løpet av ungdomsårene og inn i voksen alder. Dette gjelder for både jenter og gutter. I samtlige aldersgrupper er det flere aktive gutter/menn enn jenter/ kvinner.

Til tross for at det er liten endring i aktivitetstallene, ser vi at det har vært en liten nedgang i antall aktive. Hos begge kjønn er nedgangen størst i aldersgruppen 13- 19 år, etterfulgt av 6- 12 år. Lavest nedgang finner man i aldersgruppen 20-25 år. I samtlige aldersgrupper er forskjellen mellom jenter og gutter sin deltakelse større i 2006 enn i 2012.

I figur 2 presenteres den relative aldersfordelingen blant jentene og guttene. På denne måten får vi et tydelig bilde på hvordan nedgang i aktivitet med økende alder varierer mellom kjønnene. Beregningsgrunnlaget er totalt antall aktive jenter/kvinner og gutter/menn i idretten samlet.

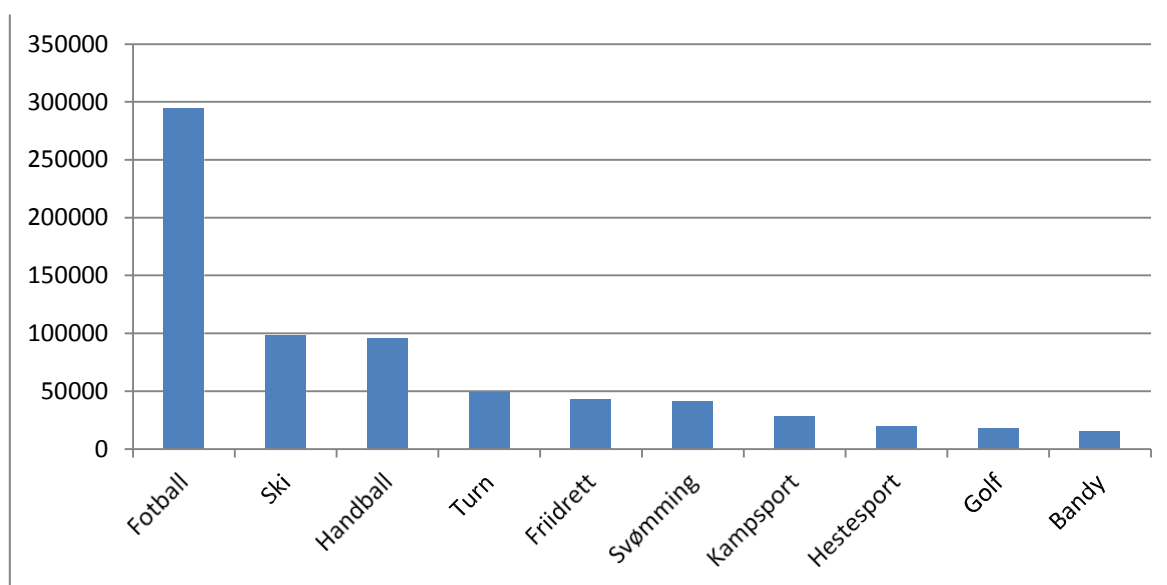
Figur 2: Andel aktive jenter og gutter i tre aldersgrupper. Tall.pr.1.1.2013.

Den relative nedgangen er noe sterkere blant jentene enn blant guttene. Fra aldersgruppen 6-12 år til 20-25 år er det en nedgang på omtrent 27 % blant jentene, tilsvarende tall for guttene er omtrent 20 %. Blant begge kjønn er frafallet størst i overgangen fra barneidretten (6-12 år) til ungdomsidretten (13-19 år).

4. Kjønnforskjeller i idrettsgrener

Det er store variasjoner mellom andel jenter og gutter i de ulike idrettsgrenene.

Nedenfor ser vi nærmere på disse variasjonene. For å gi en oversiktlig presentasjon begrenses analysene til de 10 mest utbredte idrettene blant 6- 25 åringene pr.1.1.2013 (samlet tall for jenter og gutter). I figuren nedenfor presenteres antall jenter og gutter i alderen 6-25 år som deltar i de 10 idrettene.

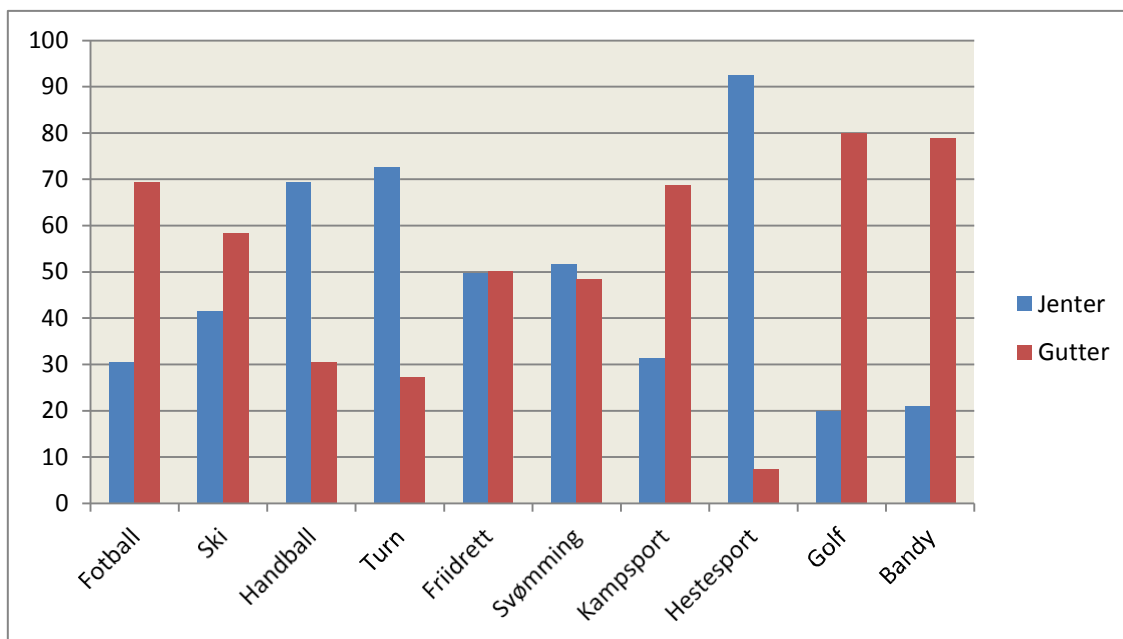

Figur 3: Antall aktive 6-25 åringene i de ti største idrettene. Tall pr. 1.1.2013.

Figuren viser at fotball er den mest utbredte idretten med rundt 300.000 aktive utøvere i alderen 6-25 år. Omkring 100.000 deltar i ski og håndball. Drøye 15.000 deltar i bandy, noe som gjør det til den minst utbredte av de 10 idrettene.

Andelen jenter og gutter som deltar i de ulike idrettene varierer. I enkelte idretter er det flest gutter, i andre er det overtall av jenter. I noen idretter er det forholdsvis lik andel jenter og gutter. Dette tyder på at jenter og gutter i noen grad har ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren.

For å få et tydelig bilde på ulikhetene mellom jenter og gutter, presenteres den prosentvise fordelingen av jenter og gutter i alderen 6-25 år som deltar i disse idrettene.

Figur 4: Andel jenter og gutter (6-25 år) i de 10 største idrettene. Tall pr.1.1.2013.

I figur 4 ser vi at det i friidrett og svømming er relativ lik andel jenter og gutter. Man finner derimot en overvekt av jenter i håndball, turn og hestesport. Hestesport er den idretten hvor andelen jenter er størst (ca.90 %). I turn og håndball er omtrent 70 % av utøverne jenter.

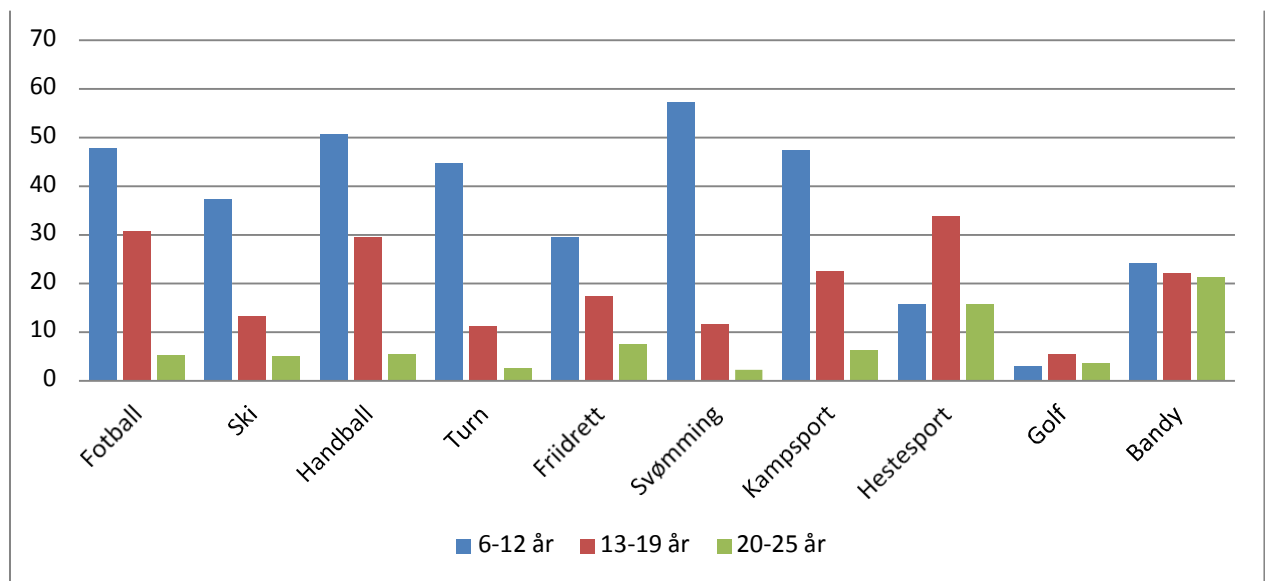
I de resterende idrettene er det en overvekt av gutter. Andelen gutter er størst i golf og bandy (ca.80 %). I fotball og kampsport er det omtrent 70 % gutter. Det er omtrent dobbelt så mange gutter som jenter i ski.

Til tross for at jentene kun utgjør 30 % av de aktive utøverne i fotball, er fotball den mest utbredte idretten både blant jentene og guttene. Håndball er den nest største idretten blant jenter, etterfulgt av ski. Blant guttene finner man en motsatt tendens.

4.1 Aldersvariasjoner

Nedenfor presenteres den relative aldersfordelingen innenfor hver idrett. For å kunne sammenligne kjønnene på en oversiktlig måte, presenteres tallene for jenter og gutter hver for seg. Beregningsgrunnlaget for hver idrett er totalt antall aktive jenter/ kvinner og gutter/ menn innen hver idrett.

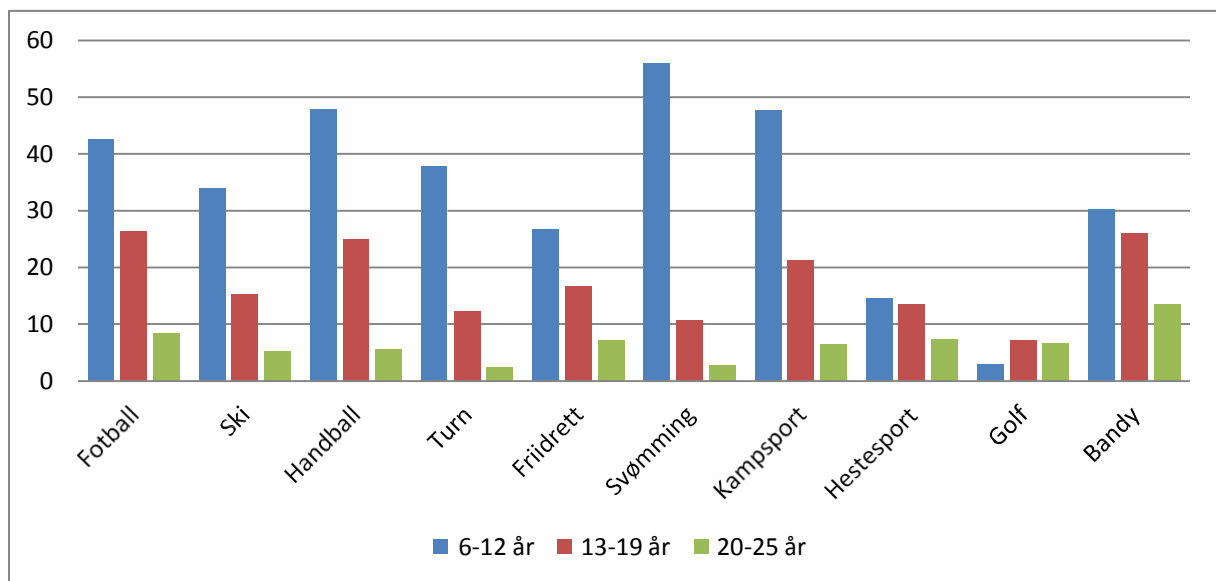
I figur 5a og 5b presenteres tallene for henholdsvis jenter/kvinner og gutter/menn.

Figur 5a: Andel aktive jenter i tre aldersgrupper. Tall pr.1.1.2013.

Med unntak av hestesport og golf har samtlige idretter relativt flest aktive i aldersgruppen 6-12 år og en relativt sterk nedgang til aldersgruppen 13-19 år. Sterkest nedgang finner man i svømming, etterfulgt av turn og ski. Svakest nedgang finner man i bandy, der andelen jenter er forholdsvis lik i de tre aldersgruppene. Fra aldersgruppen 13-19 år til 20-25 år er det sterkest nedgang i fotball og håndball. Hestesport skiller seg tydelig ut med flest andel aktive i aldersgruppen 13-19 år. Golf har en lav andel aktive jenter i samtlige aldersgrupper, dette skyldes at det er relativt mange voksne som deltar.

Ved å sammenligne figur 5a og 5b ser vi at aktivitetstallene for gutter er relativt lik jentenes.

Figur 5b: Andel aktive gutter i tre aldersgrupper. Tall pr.1.1.2013.

Den mest åpenbare forskjellen mellom kjønnene finner man i hestesport. Andelen jenter i aldersgruppen 13-19 år er over dobbelt så stor som andelen gutter. Dette kan forklares ved at det er få gutter som deltar i hestesport. Enkelt personer utgjør en stor relativ forskjell. I bandy finner man en relativ sterkere nedgang fra aldersgruppen 13-19 år til 20-25 år blant guttene enn hva som er tilfellet blant jentene. I de resterende idrettene er endring i aktivitet med alderen meget lik for jenter og gutter.

Med unntak av golf, samt hestesport hos jenter, er medlemsandelen i de ti største idrettene blant 6-25 åringene størst i aldersgruppen 6-12 år. I løpet av ungdomsårene og inn i voksen alder synker andelen aktive betraktelig hos begge kjønn. I vedlegg 1 ser man at dette ikke er tilfellet i alle idrettsgrenene i Norges idrettsforbund. I enkelte idretter er andelen aktive størst i aldersgruppen 13-19 år. Volleyball, basketball, boksing og kickboksing er blant de idrettene med flest andel aktive i denne aldersgruppen. Dette er tilfellet både blant jentene og guttene.

Videre er sykling, kajakk, handikapidrett, bowling og skyting eksempler på idretter med en relativt lav andel aktive i samtlige tre aldersgrupper. Dette skyldes at det er relativt mange voksne som deltar i disse idrettene. Dette illustrerer at frafallet ikke nødvendigvis treffer inn i overgangen fra barneidretten (6-12 år) til ungdomsidretten (13-19 år), men at det varierer mellom de ulike idrettsgrenene.

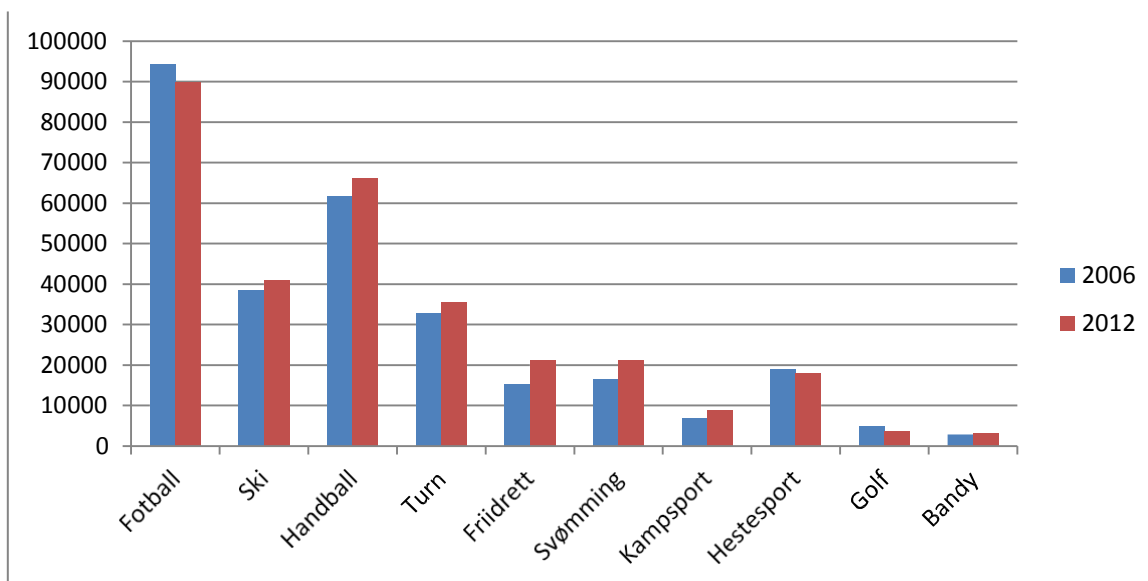
Analysen viser at jenter og gutter i noen grad har ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren. Sett bort fra hestesport og bandy, er derimot endring i aktivitet med alderen forholdsvis lik for jenter og gutter i de ti største idrettene blant 6-25 åringer. I vedlegg 1 ser vi at dette ikke er tilfellet i alle de andre idrettene.

I snowboard har jentene en nedgang i andel aktive fra aldersgruppen 6-12 år til 13-19 år. Guttene har derimot en økning. I rugby og hundekjøring har jentene størst andel aktive i aldersgruppen 20-25 år, mens guttene har en topp i andel aktive i aldersgruppen 13-19 år. I biljard og sportsfiske finner man en motsatt tendens. I fekting har jentene en økning i andel aktive fra aldersgruppen 6-12 år, opp gjennom ungdomsårene og inn i voksen alder. Guttene har på den andre siden en nedgang. I volleyball er det relativt flere menn i aldersgruppen 20 – 25 enn hva vi finner blant kvinnene. I de resterende idrettene er endring i aktivitet med alderen forholdsvis lik blant jentene og guttene.

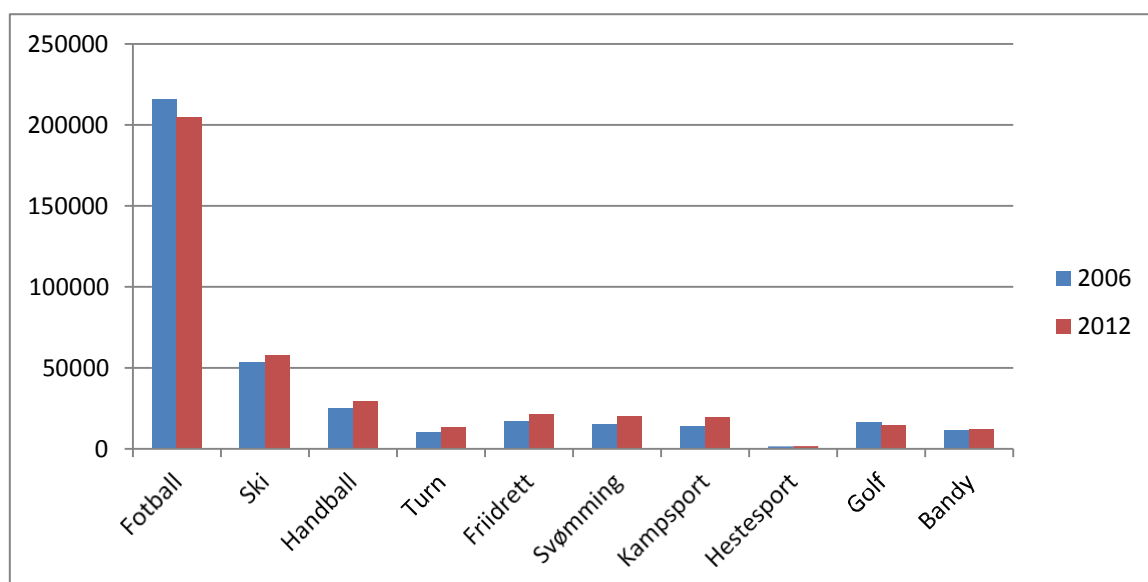
Samlet kan man hevde det eksisterer ulikheter mellom idrettene i forhold til når frafallet treffer inn. Videre ser man tydelig at det eksisterer kjønnsforskjeller i forhold til valg av idrettsgren. Analysen viser også at det i enkelte idretter er ulikheter mellom kjønnene når det kommer til den relative aldersfordelingen.

4.2 Utvikling 2006- 2012

I figurene nedenfor presenteres utviklingen i antallet aktive fra 2006 til 2012 i de ti største idrettene blant 6-25 åringene. Tallene for jenter/ kvinner og gutter/ menn presenteres hver for seg. Med utgangspunkt i figurene ser vi at utviklingen varierer mellom de ulike idrettsgrenene.

Figur 6a: Antall jenter/ kvinner 6-25 år. Tall pr.1.1.2007 og 1.1.2013

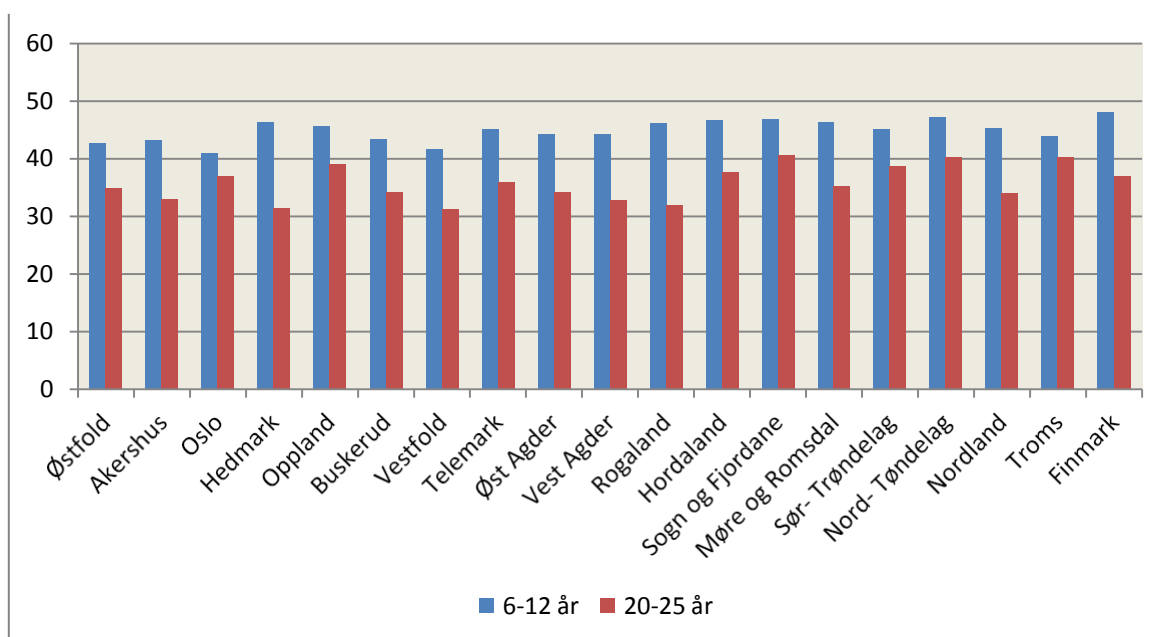
Figur 6b: Antall gutter/ menn 6-25 år. Tall pr.1.1.2007 og 1.1.2013

Figurene viser at utviklingen i de ti største idrettene blant utøvere i alderen 6-25 år er svært lik hos jenter og gutter. I bandy er utviklingen forholdsvis stabil blant begge kjønn. Fotball og golf har en nedgang i antall jenter og gutter fra 2006 til 2012. Hos begge kjønn er nedgangen størst i fotball. I hestesport er utviklingen forholdsvis stabil hos gutter, mens det er en nedgang i antall aktive jenter. De resterende idrettene har en økning av antall aktive. Blant jenter er økningen størst i friidrett, mens det blant gutter er størst økning i kampsport. Sett bort fra hestesport, ser man at utviklingen hos jenter og gutter er relativt lik.

5. Kjønnforskjeller i fylkene

Aktivitetstallene varierer mellom de ulike fylkene (idrettskretsene). For å få et tydelig bilde på ulikhetene mellom jenter og gutter, ser vi nærmere på den prosentvise fordelingen av jenter og gutter i alderen 6- 12 år og 20-25 år i hvert fylke.

I figur 7 presenteres andelen jenter i alderen 6-12 år og 20-25 år. Den resterende andelen i hver kolonne representerer guttene.

Figur 7: Andel jenter 6-12 år og 20-25 år i hvert fylke. Tall pr.1.1.2013

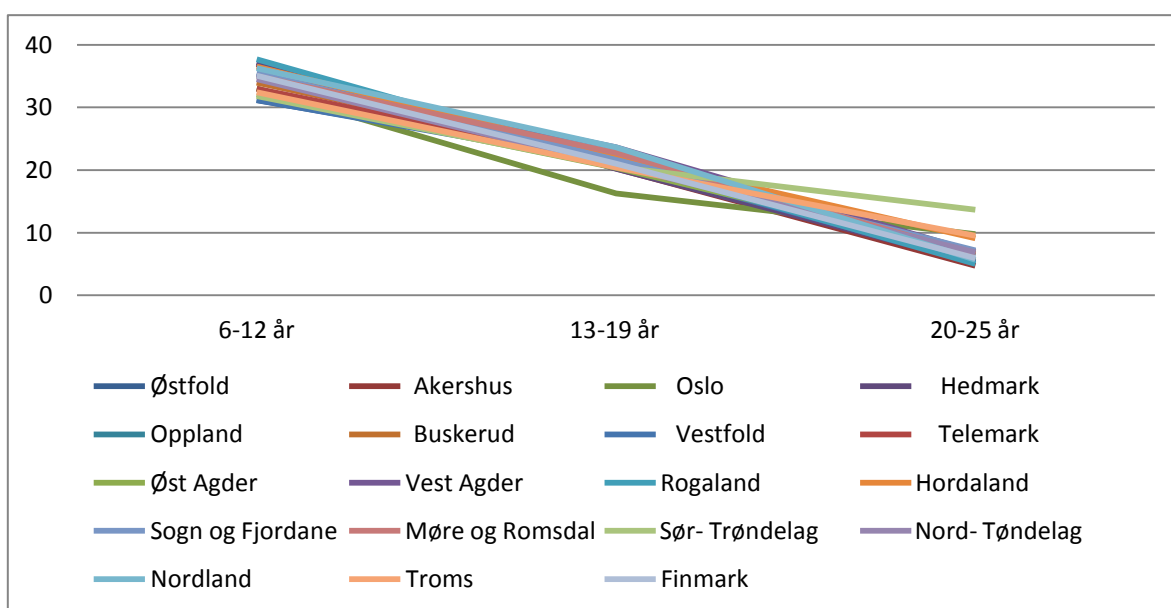
Av figuren ser vi at det i samtlige fylker er flere aktive gutter (6-12 år) og menn (20-25 år) enn jenter/ kvinner. Nedgangen i andelen aktive fra aldersgruppen 6-12 år til 20-25 år er større blant jentene enn guttene. Dette er tilfellet i samtlige fylker.

Andelen jenter og gutter er relativ lik i de ulike fylkene. I alle fylkene er mellom 41 % og 48 % av de aktive i aldersgruppen 6-12 år jenter. Dette medfører at mellom 52 % og 59 % av de aktive er gutter. Finnmark har høyest andel jenter i denne aldersgruppen, mens Oslo har lavest. I samtlige fylker er mellom 31 % og 40 % av de aktive i aldersgruppen 20-25 år jenter. Andelen jenter er størst i Troms, Sogn og Fjordane og Nord-trøndelag, og lavest i Vestfold, Hedmark og Rogaland.

5.1 Aldersvariasjoner

Nedenfor presenteres den relative aldersfordelingen i hvert fylke. Tallene for jenter og gutter presenteres hver for seg for å kunne sammenligne kjønnene mest mulig oversiktlig. Beregningsgrunnlaget for hvert fylke er totalt antall aktive jenter/kvinner og gutter/ menn i hvert fylke.

Den aldersmessige fordelingen blant jentene presenteres i figur 8a nedenfor.

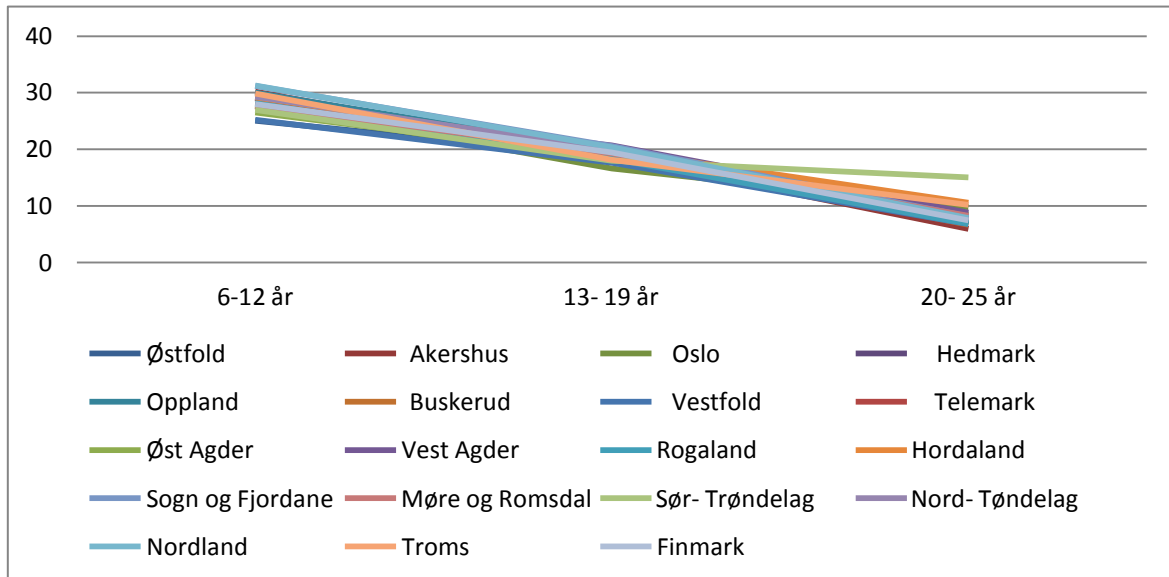

Figur 8a: Andel aktive jenter i tre aldersgrupper, fordelt etter fylke. Tall pr.1.1.2013.

Av figuren ser vi at det er få variasjoner mellom de ulike fylkene. I samtlige fylker synker andelen aktive etter hvert som deltakerne blir eldre. I alle fylkene er mellom 31 % og 38 % av de aktive jentene i aldersgruppen 6- 12 år. Sett bort fra Oslo, er mellom 20 % til 24 % av de aktive i aldersgruppen 13-19 år. Oslo har en lavere andel jenter i denne aldersgruppen – 16 %. I tabellen ser man også at Sør- Trøndelag skiller seg ut med en relativ større andel aktive i aldersgruppen 20- 25 år enn de resterende fylkene.

Det er større relativ forskjell mellom fylkene i aldersgruppen 20-25 år enn i de to andre aldersgruppene. Årsaken til dette er at antallet aktive er lavere i denne aldersgruppen enn i de resterende.

I figur 8b ser man at aktivitetsmønsteret blant guttene er forholdsvis likt det hos jentene. Blant guttene finner man derimot noe mindre variasjon mellom fylkene enn hva man gjør blant jentene.

Figur 8b: Andel aktive gutter i tre aldersgrupper, fordelt etter fylke. Tall pr.1.1.2013.

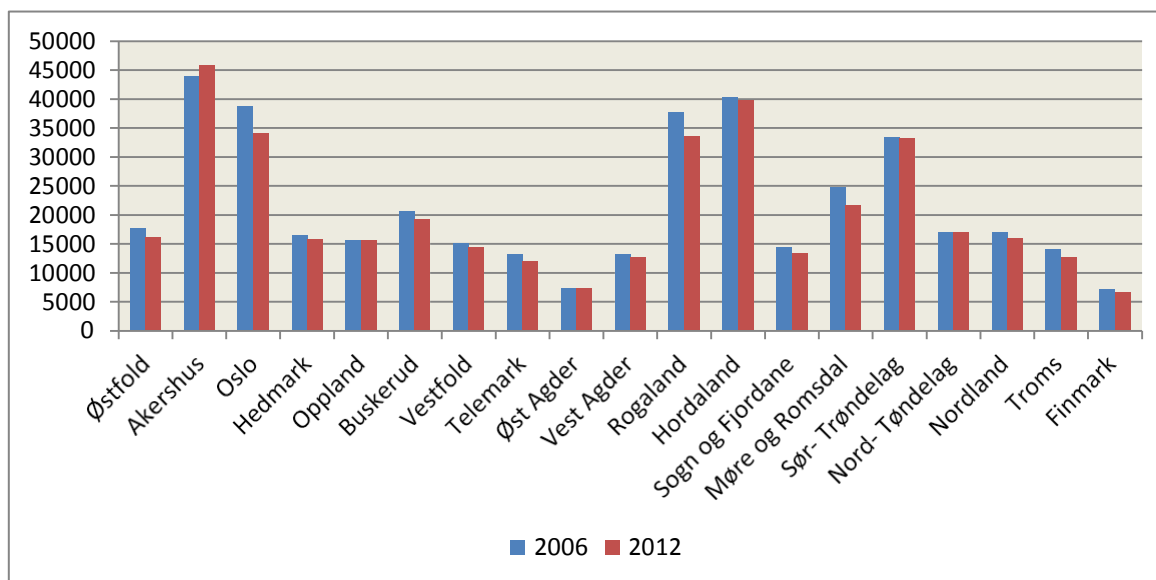
Nedgangen i andelen aktive med økende alder er lavere blant guttene enn hva vi så blant jentene. Sør- Trøndelag skiller seg ut med høyest andel menn i aldersgruppen 20-25 år, på samme måte som for kvinnene. Omtrent 15 % av de aktive mennene i Sør-Trøndelag befinner seg i denne aldersgruppen.

Hos jentene så vi tydelig at andelen aktive i aldersgruppen 13-19 år er lavest i Oslo. Dette kommer ikke like tydelig frem i figuren for guttene. Oslo er derimot det fylket som har lavest andel gutter i denne aldersgruppen – underkant av 17 %.

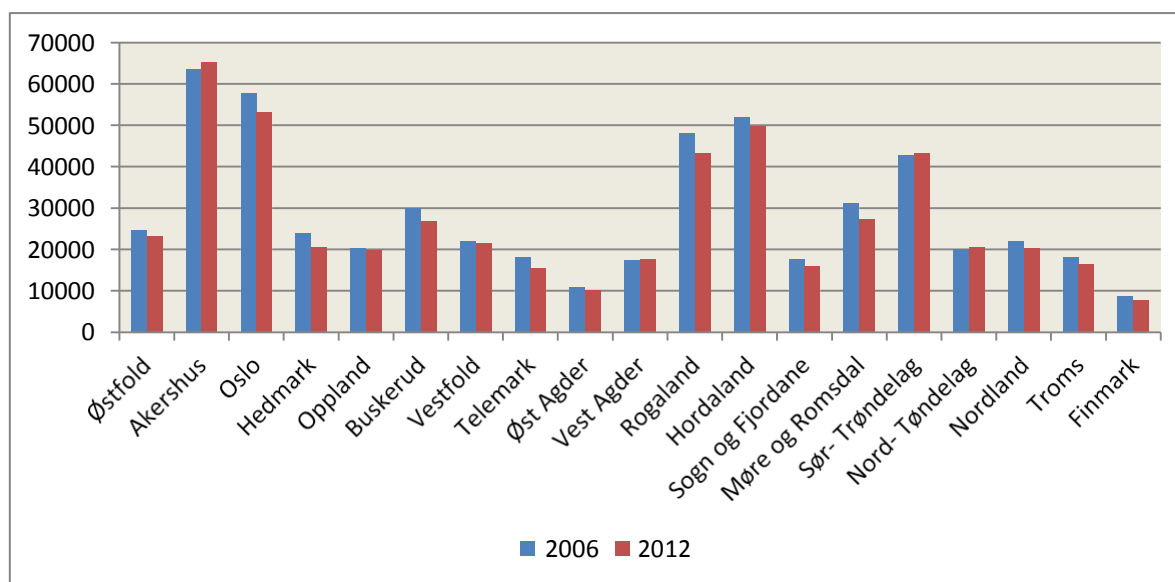
Samlet kan man hevde det det er få variasjoner mellom fylkene når det kommer til andelen jenter/kvinner og gutter/menn. I samtlige fylker er aktivitetstallene høyere for guttene enn for jentene, og den relative nedgangen med økende alder er større blant jentene enn guttene.

5.2 Utvikling 2006- 2012

Som tidligere illustrert har det fra 2006 til 2012 vært en nedgang i antall aktive i idrettsforbundet. I figurene nedenfor presenteres utviklingen i de ulike fylkene.

Figur 9a: Antall jenter/ kvinner 6-25 år. Tall pr.1.1.2007 og 1.1.2013

Figur 9b: Antall gutter/menn 6-25 år. Tall pr.1.1.2007 og 1.1.2013

Av figurene ser vi at utviklingen er påfallende lik for jenter/ kvinner og gutter/menn i samtlige fylker. Utviklingen varierer derimot mellom de ulike fylkene. Akershus har en økning i antall jenter og gutter fra 2006 til 2012. I Oppland, Nord- Trøndelag, Sør-Trøndelag, Vest Agder og Øst Agder er utviklingen forholdsvis stabil blant begge kjønn. De resterende fylkene har en nedgang i antall aktive jenter og gutter. Blant begge kjønn er nedgangen størst i Oslo, Rogaland og Møre og Romsdal.

6. Avslutning

Denne rapporten viser at det eksisterer ulikheter mellom jenter og gutters deltakelse i den organiserte idretten. Disse ulikhetene finner man både for idretten samlet, på fylkesnivå og for ulike idrettsgrener.

Aktivitetstallene for idretten samlet viser at barn er klart best representert i idretten. Opp gjennom tenårene og inn i voksen alder synker andelen aktive sterkt. Dette er tilfellet for både jenter og gutter, men relativt går aktivitetstallene noe sterkere ned med alderen blant jentene enn guttene. Det er flere aktive gutter enn jenter i samtlige tre aldersgrupper denne rapporten tar utgangspunkt i.

Aktivitetstallene i de ulike fylkene følger samme mønster som aktivitetstallene for idretten samlet. Det er flere aktive gutter enn jenter, og i samtlige fylker er frafallet sterkere blant jentene enn blant guttene. Det er få variasjoner på tvers av fylkene når det kommer til andelen jenter/kvinner og gutter/menn.

Det er store variasjoner mellom andel jenter og gutter i de ulike idrettsgrenene. I enkelte idretter er det flest gutter, i andre er det overtall av jenter. Både nasjonalt og på fylkesnivå er det som tidligere forklart en nedgang i antall aktive med økende alder. Analysen viser derimot at dette ikke er tilfellet i samtlige idrettsgrener. Videre er det i enkelte idretter ulikheter mellom jenter og gutter når det kommer til den relative aldersfordelingen.

For idretten samlet har det vært en liten nedgang i aktivitetstallene fra 2006 til 2012. Denne utviklingen varierer i de ulike fylkene og idrettsgrenene. Noen fylker og idretter har en økning i antall aktive, mens andre har en nedgang. Utviklingen er derimot svært lik for jenter og gutter i både fylkene og idrettsgrenene.

Samlet viser analysene at det eksisterer kjønnsforskjeller i den organiserte idretten. Studier som undersøker ulikheter mellom jenter og gutters opplevelse av idretten bør derfor belyses i videre forskning da dette er en tydelig mangel på feltet.

Referanser

Ingebrigtsen, J.E. (2012) *Ungdomsidrett i endring. Tallenes tale om norsk ungdomsidrett 2006-2011*. NTNU Samfunnsforskning, Senter for idrettsforskning.

Norges idrettsforbund (2011) *Idrettsmelding - utvikling av ungdomsidretten*. Hentet 23.12.2012 fra http://www.idrett.no/english/Documents/IDRETT-445035-v1-Idrettsmeldingen_-_utvikling_av_ungdomsidretten.pdf.

Vedlegg

Oversikt som viser andelen aktive i tre aldersgrupper i de ulike idrettsgrenene.

Andelen i forhold til alle aktive jenter/ kvinner og alle aktive gutter/ menn innen hver idrett. Idrettene presenteres i rekkefølge etter størrelse (samlet tall jenter og gutter).

Tall per.1.1.2013.

Tabell 10a: Andel utøvere i idrettsgrenene. Totalt og i tre aldersgrupper. Tall pr.1.1.2013.

Idrettsgren	Jenter				Gutter			
	6-12 år	13-19 år	20-25 år	Totalt	6-12 år	13-19 år	20-25 år	Totalt
Volleyball	16,1	44,5	17,6	10814	14,1	29,5	22,7	9489
Tennis	24,6	21,5	6,1	9263	20,5	19,6	6,8	15311
Sykling	11,6	12,4	7,9	9539	7,9	10,8	6,7	34781
Motorsport	17,6	20,7	10,8	3331	16,5	21,7	12,4	18381
Dans	37,1	20,6	7,7	11520	21,6	11,1	16,1	3780
Orientering	22,2	17,3	6,3	9410	17,4	15,3	6,2	12976
Klatring	20,7	16,0	15,4	7202	14,4	15,5	15,1	10011
Ishockey	42,6	15,1	5,8	1546	39,1	18,2	9,3	10140
Basketball	30,7	37,8	9,5	2679	28,0	35,9	11,1	7496
Bryting	34,9	25,2	7,9	1597	32,9	24,6	11,8	6606
Seiling	14,5	16,2	11,3	4680	7,0	8,2	7,8	14532
Amerikanske idretter	25,4	57,1	10,0	3692	3,7	25,1	35,5	2572
Skyting	8,3	17,0	12,6	2845	2,6	7,0	6,4	24864
Skøyting	57,2	13,7	4,0	4253	33,7	10,1	4,9	3579
Skiskyting	22,2	21,2	3,5	3585	22,1	22,2	4,9	6479
Fleridretter	0,2	9,1	9,1	17544	0,3	12,0	15,0	5198
Bordtennis	46,1	18,9	9,6	1153	31,8	27,1	8,0	4514
Kajakk/Padling	6,5	9,8	6,9	6950	5,8	10,2	6,9	9729
Boksing	9,9	35,4	22,6	1075	9,6	41,6	22,5	3549
Judo	47,2	20,5	5,3	932	48,7	19,4	6,3	3204
Badminton	25,1	33,0	7,4	1750	19,4	24,1	8,1	3633
Luftsport	0,2	10,2	29,2	1872	0,5	3,8	11,2	13610
Snowboard	30,3	22,8	19,0	967	25,4	34,7	18,3	2597

Tabell 10b: Andel utøvere i idrettsgrenene. Totalt og i tre aldersgrupper. Tall pr.1.1.2013.

Idrettsgren	Jenter				Gutter			
	6-12 år	13-19 år	20-25 år	Totalt	6-12 år	13-19 år	20-25 år	Totalt
Kickboksing	11,9	37,6	23,9	1350	10,5	35,6	22,1	2423
Styrkeløft	1,7	27,5	27,9	1078	1,3	30,1	24,9	3394
Cricket	26,4	27,1	16,7	708	15,8	24,5	25,8	2750
Roing	9,9	14,7	11,3	2457	6,9	15,5	10,9	4044
Dykking	11,9	16,2	13,7	1511	5,4	10,8	10,9	5015
Bueskyting	11,9	26,1	9,6	1122	11,7	23,8	9,4	2990
Rugby	5,1	26,2	32,2	569	11,6	39,1	20,3	1955
Curling	4,4	15,0	27,5	1290	2,6	11,2	17,2	2932
Biljard	10,0	26,9	17,7	350	2,9	23,2	24,0	2615
Hundekjøring	10,3	17,6	18,1	1654	7,9	11,9	9,7	2014
Handicapidrett	5,5	9,7	8,4	1820	5,2	12,0	9,4	1991
Sportsfiske	11,3	19,4	13,1	222	4,3	9,8	18,7	2428
Vannski	19,4	29,1	14,3	547	17,7	24,7	17,5	882
Fekting	14,8	18,4	20,8	419	32,2	21,3	10,7	976
Squash	5,5	17,5	19,1	309	3,7	13,2	18,2	1521
Bowling	4,9	11,9	9,1	648	3,8	9,9	9,6	2025
Triathlon	8,9	11,4	8,8	720	5,1	7,8	7,6	1812
Soft- og baseball	24,3	17,9	23,6	140	22,1	19,0	14,4	647
Trim/mosjon	0	0	75,4	114	0	0	70,2	104
Ake/Bob	11,9	29,7	5,1	118	7,3	15,1	11,9	219

ISBN 978-82-7570-331-4 (trykk)
ISBN 978-82-7570-330-7 (web)

Dragvoll allé 38 B
7491 Trondheim
Norge

Tel: 73 59 63 00
Web: www.samforsk.no

 NTNU
Samfunnsforskning AS